

MEGAFON
PROJEKT

Javne tribine o aktivizmu, medijima, toleranciji, okolišu

Radionice novinarstva i medijske pismenosti

Video serijal o pravima, mogućnostima i potrebama mladih

Tiskana publikacija TRIS za generacije treće životne dobi

Naslovna Politika Gospodarstvo Kultura Intervjui Scena Komentari Ekologija Reportaže Izdvojeno Ljudi Portreti Voda Zdravlje

DJELOMIČNO SUNČANO I RAZMJERNO VJETROVITO

Što je građanska energija i čemu služe energetske zajednice?

www.pixabay.com, ilustracija

Aleksandar Tešić • 21/11/2022 u 20:09 •

Sviđa mi se

Zagrebačka gradska vlast formirala je radnu skupinu za građansku energiju. Ta na prvo čitanje ne tako značajna vijest o radu zelene administracije gradonačelnika Tomislava Tomaševića, koja bi neupućenima mogla zazvučati kao novi prilog tezi o bujanju birokracije i upućivati na još jedno alanfordovsko „istraživanje ruda i gubljenje vremena”, i nije sasvim beznačajna. Ta crtica, stidljivo objavljena samo u službenim gradskim glasilima, potvrđuje da u Zagrebu vladajući Možemo! ipak nešto radi u okviru lani donesenog programa „Integrirane sunčane elektrane na zgradama javne namjene, višestambenim zgradama i obiteljskim kućama te zgradama gospodarske namjene na području Grada Zagreba u razdoblju 2022.-2024.” Mogla bi vijest značiti i da će trinaest stručnih pojedinaca aktivnih u području građanske energije sudjelovati u stvaranju poticajnih uvjeta za građansku energiju na razini Grada Zagreba što će posljedično doprinijeti i razvoju građanske energije i u drugim gradovima. Važno je to u svjetlu nedovoljno utabanog puta građanskoj energiji koja kod nas nije još uvijek niti približno zaživjela. No, za bolje razumijevanje važnosti rečene crtice, neophodno je najprije vladati terminologijom a onda i poznavati kontekst. Idemo redom.

Kada govorimo o **građanskoj energiji** mislimo na energiju proizvedenu i trošenu lokalno, iz obnovljivih izvora, u vlasništvu ili većinskom vlasništvu građana. Regulatorni okviri pojam definiraju kao demokratski pristup energiji kroz uključivanje građana u planiranje, oblikovanje, investiranje i upravljanje energetske sustavom, dakle u sve ono što sada rade, recimo, HEP i druga energetska poduzeća ili državne institucije. **Građanska energija** skovani je pojam koji novodonesenom direktivom **Europske unije** ulazi polako u nacionalna zakonodavstva mnogih europskih zemalja, no inicijative građanske energije odavno redovito nalazimo u zemljama poput **Nizozemske** i **Njemačke** koje već godinama njeguju demokratizaciju energetske sektora. Inicijativa građanske energije u **Hrvatskoj** je zasad šest, što je nešto više od, primjerice, dvije u **Sloveniji**, tri u **BiH**, dvije u **Srbiji** ili tri u **Makedoniji**. Od tih šest inicijativa građanske energije u nas, tri su utemeljene na **Kvarneru** – **Energetska zadruga Otok Krk**,

Energetska zadruga Apsyrptides koju su osnovali građani **Cresa** i **Malog Lošinja** te riječka **Inicijativa građanske energije u Drenovi**. Uz zagrebačku **Zelenu energetska zadrugu** preostale dvije formirane su u sjeverozapadnoj Hrvatskoj – **Energetska zadruga KLIK** u **Križevcima** i **Energetska udruga građana Zeleni Prelog**.

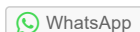
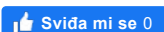
Višestruke koristi od građanske energije

Koristi od projekata građanske energije višestruke su. Povećavaju, na primjer, sigurnost opskrbe, stabiliziraju cijene, zadržavaju i dijele dobit lokalno, doprinose razvoju lokalnih zajednica, uključuju građane u tranziciju na obnovljive izvore. Inicijative djeluju kroz različite oblike, od energetske zadruge i udruge preko zaklada, dioničkih društava do neformalnih zajednica poput inicijative grupnog financiranja (eng. *crowdfunding*). Koriste pritom razna tehnološka rješenja i izvore financiranja. Pokreću energetske projekte, investiraju u obnovljive izvore, uključuju građane u energetske poslove, agregiraju, opskrbljuju, distribuiraju, pohranjuju ili dijele energiju. Udružuju se onda i u energetske zajednice građana, *pravne subjekte koji se temelje na dobrovoljnom i otvorenom sudjelovanju i pod stvarnom su kontrolom članova ili vlasnika udjela koji su fizičke osobe, lokalna tijela uključujući općine, ili mala poduzeća, sa svrhom pružanja ekološke, gospodarske ili socijalne koristi svojim članovima, vlasnicima udjela ili lokalnim područjima.*

Priručnik za energetske zajednice

–Kako bi se umanjio utjecaj energetike na okoliš i klimatske promjene, energetski sektor okreće se energetske zajednicama koje imaju investicijski potencijal potreban za sustavne društvene i ekonomske promjene. Trenutnim energetske sektorom upravljaju veliki investitori i energetske tvrtke koje najčešće daju prednost profitu ispred kvalitetnih usluga i interesa korisnika energetske sustava. Energetske zajednice građana rezultat su dugogodišnjih napora da energija postane svima dostupna, da se o njoj odlučuje na demokratski način te da se korisnici još više uključe na energetske tržištu. Neminovno je sve veće uključivanje svih društvenih skupina u razvoj projekata obnovljive energije, od tih projekata dijeliti će dobit unutar zajednice i uživati druge koristi kod zajedničkog djelovanja (npr. možemo dijeliti dobit i energiju, stvoriti kvalitetnije energetske usluge, otvoriti nova radna mjesta, potaknuti cirkularnu ekonomiju, lokalno gospodarstvo...) – piše na samom početku publikacije **Gradanska energija – vodič za uspostavu energetske zajednice**, priručnika kojim izdavač **Zelena energetska zadruga (ZEZ)** teži transformaciji energetske sustava na pravedan, uključiv i održiv način – kako bi energija bila u rukama građana. **Goran Čačić**, njihov programski koordinator, podsjeća kako svjedočimo drastičnim promjenama cijena energenata i pitamo se kako se od toga zaštititi te daje odgovor na to pitanje – maksimalno proizvoditi energiju lokalno i to na način da se kao krajnji korisnici uključimo u donošenje odluka o tome kako se energija proizvodi i distribuira, a projekti građanske energije upravo to omogućuju. Ove godine objavljeni ZEZ-ov priručnik poučit će svog čitatelja da građanska energija osigurava energetske neovisnost, otvara lokalna radna mjesta i pokreće lokalnu ekonomiju, a da se promjenama u energetske sektoru ublažavaju utjecaji klimatskih promjena i omogućuje porast standarda građana koji sudjeluju kroz investicije i odlučivanje te kao davatelji energetske usluga. Pročitati smo i da bi građani EU-a do 2050. godine pola svoje energije mogli proizvoditi iz vlastitih potreba te da se nakon usvajanja novih direktiva EU-a i nacionalnih zakona očekuje ozbiljniji razvoj pokreta građanske energije. Za sve one koji žele znati više, piše unutra i o planu energetske zajednice građana, izvorima financiranja, odabiru organizacijskog oblika, najčešćim preprekama energetske zajednice, a ima zapisanih i praktičnih savjeta za dobre timske i organizacijske odnose.

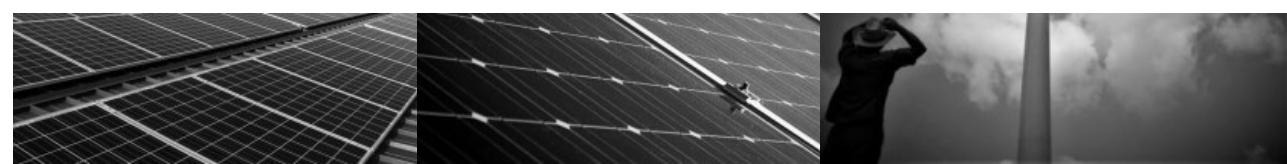
***Tekst je realiziran uz pomoć sredstava iz Projekta poticanja novinarske izvrsnosti 2022. – Agencije za elektroničke medije.**

TAGS: ENERGETSKE ZADRUGE, ENERGETSKE ZAJEDNICE, GORAN ČAČIĆ, GRAĐANSKA ENERGIJA, GRAĐANSKA ENERGIJA - VODIČ ZA USPOSTAVU ENERGETSKIH ZAJEDNICA, ZELENA ENERGETSKA ZADRUGA, ZELENA ENERGIJA, ZEZ

VEZANE VIJESTI

Vlastita proizvodnja:
Narod navalio na kućne solare, Fond izdašno subvencionira, u HEP-u zahtjev za priključenjem rješavaju i do 12 mjeseci

Građanska energija:
Lokalna zajednica Cresa i Lošinja ulaže u zadružnu elektranu

Pomama za hrvatskim prostorom
za gradnju 'zelenih elektrana' od kojih lokalno stanovništvo nema puno ili ima – ništa

NAJNOVIJE

Ministar Butković na Novogodišnjem koncertu Bečke filharmonije: Ulaznicu je, tvrdi, sam platio, prijatelj je nabavio, ne radi se ni o kakvom poklonu!

Ministar Filipović pripremio trgovcima zbog porasta cijena: Ako zatreba, Vlada će posegnuti za crnim listama i zamrzavanjem širokog spektra proizvoda; u HUP-u šokirani!

Kijev: Kradljivcu Banksyjeve fasade prijeti 12 godina (strogog zatvora)

Susret s umjetnikom: Dalibor Juras u svijetu magičnih kvadrata...

Politički protivnici HDZ-a se ne bore protiv plemenske zajednice nego za to da oni predvode plemensku zajednicu koju je HDZ 90-ih godina okupio i pretvorio u stranački posjed...

KORNATI
National park

PARKOVI HRVATSKE

Arhiva

Odaberi mjesec

novinarstvo unatoč svemu

trīs

TOLERANCIJA | RESPEKT
INFORMIRAN. I FIŠI. OBRODA

NAKLADNIK:

UDRUGA ZA PROMICANJE CIVILNOG DRUŠTVA,
MEDIJSKE KULTURE I RAZMJENE INFORMACIJA – TRIS

Drniških žrtava 12, Šibenik

IMPRESSUM

TRIS podpiru:

Privatnost i Kolačići: Ova web-stranica koristi kolačiće. Nastavkom korištenja ove web-stranice prihvaćate korištenje kolačića.
Kako bi saznali više, uključujući kako kontrolirati kolačiće, pročitajte ovdje: [Politika kolačića](#)

AGENCIJA ZA
ELEKTRONICKE
MEDIJE